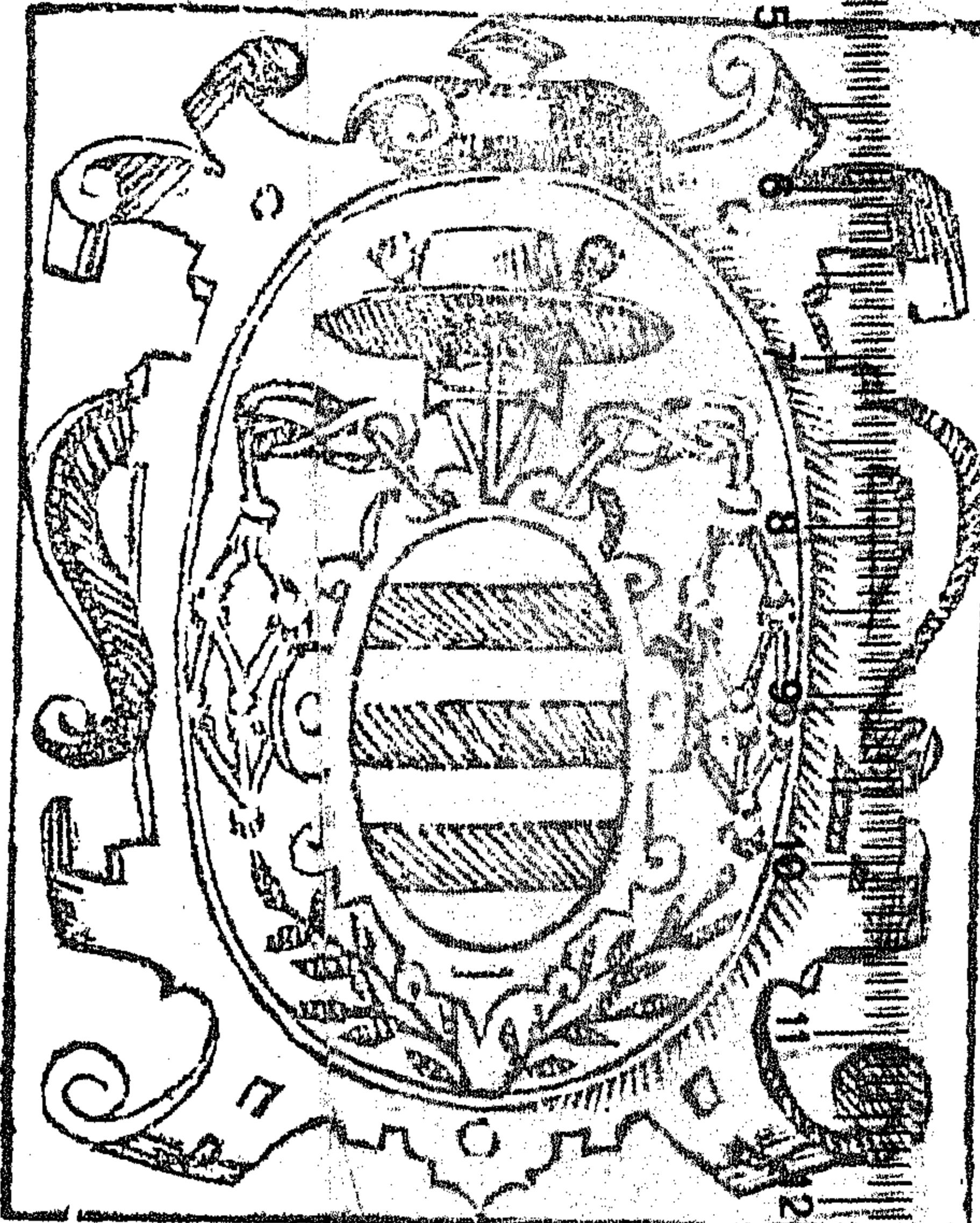

R. 46.357
SYNODVS

DIOCESANA, VALEN-

tiae celebrata, præside Illustrissimo ac Re-
uerendissimo D.D. Joanne Ribera Pa-
triarcha Antiocheno, & Arene-
piscopp Valentino. Anno

1578.

Valentiæ apud Aluarum Francum, & Gabrie
lcm Ribas. Anno 1598.

14
15
16
17

R.46.357

S Y N O D V S

DIOECESANA, VALEN-
tiæ celebrata, præside Illustrissimo ac Re-
uerendissimo D.D.Ioanne Ribera Pa-
triarcha Antiocheno, & Archie-
piscopo Valentino. Anno

1578.

Valentia apud Aluarum Francum, & Gabrie-
lem Ribas. Anno 1594.

EDICTVM AD CELE-
BRANDAM DIOECESA-
nam Synodum conuocato-
rium.

O S Ioannes Ribera Dei et Apo-
stolicæ Sedis gratia Patriarcha
Antiochenus, & Archiepisco-
pus Valentinus admodum Reverendis, &
in Christo dilectis Capitulo, Dignitatibus, et
Canonicis nostræ Metropolitanae Ecclesiæ,
& Reverendis Capitulis Ecclesiarum colle-
giatarum huius diœcesis Valentinæ: Venera-
bilibus Abbatibus, Plebanis, Rectoribus, ac
aliquis presbyteris curam animarum geren-
tibus, quibus ex iure, vel antiqua consuetudi-
ne competit Synodo diœcesinae interesse:
Magnificis huius diœcesis viris, quacunque
dignitate, vel officio fungantur: ac universis
id quo sequentia perinebant, in Domino
nostro Iesu Christo salutem.

Quinquam nos ipsi paterno, ut decet, af-
fectu hanc nostram diœcensem aliquoties visi-

EDICTVM.

zantes, diligent studio quæ in ea corrigi debent, quæq. in melius prouehi possent, inuestigauerimus: ac de singulis, quæ ad Dei cultum, & ecclesiarum utilitatē facere posse videbuntur, priuatim a vobis certiores fieri voluerimus: nihilominus a quum esse duximus, e iuris sanctiones sequi, & sanctam illum, ac laudabilem eorum, qui nos in hoc munere præcesserunt, consuetudinem imitari, qui aliquando diocesanæ synodos congregatis gregem suum salutari hoc animarum pastore refecerunt. Id enim saluberrimi, ac prasentissimum esse remedium ad milia corrige. Ut in hunc modū diuinus cultus augeri possida, & ecclesiarum splendorem restituendū, ut ecclesiarum decor resplendeat, & anima- ac conseruandū, sanctissimi Patres semper eum salutis bene consulatur. Porro libellos, in iudicarunt, & nos etiam in dies magis ex quibus scripto mandabitis, quæ a vobis proximur. Quare vos omnes, qui iure, vel conponenda erunt, ante designatum diē ad nos suetudine ad hoc obstringimini, monemus, mittite: ut sensim ea legere, & mature per- atque hortamur: pro sancta, quam nolle pendere possimus, priusquam de eis decreta debetis, obedientia, & sub pœnis etiam, & illaferantur. Magnificos vero civitatū, op- censuris in iure contentis vobis præcipimus, fidorum, & locorum Iuratos, & alios quos ut postquam nostris his literis vocati fuerint, quaque honorabiles huius nostra diocesis vi- sis, ad decimam quartum calendas Novembrios in Domino hortamur, ut, si quæ eis occur-

EDICTVM.

proxime futuri, qui dies erit Dominica ter- tia mensis Octobris, in hanc nostram Archiepiscop.lem domum conueniatis: aut certe, si vel morbus, vel aliud canonicum impedimen- tum obstiterit, legitimos vestros procuratores cum autoritate mittatis. Eo enim die, diuinæ ope, & fauore adiuti, diocesanam Sy- nodum inchoare decreuimus: in qua ea omnia, quæ ad ecclesiarum bonum facere vide- buntur, vobis proponere liceat: nosque com- muni consilio ea statuere valeamus, quæ iu- se ac sancte constituenda esse censebuntur. Ut in hunc modū diuinus cultus augeri pos- sida, & ecclesiarum decor resplendeat, & anima- ac conseruandū, sanctissimi Patres semper eum salutis bene consulatur. Porro libellos, in iudicarunt, & nos etiam in dies magis ex quibus scripto mandabitis, quæ a vobis proximur. Quare vos omnes, qui iure, vel conponenda erunt, ante designatum diē ad nos suetudine ad hoc obstringimini, monemus, mittite: ut sensim ea legere, & mature per- atque hortamur: pro sancta, quam nolle pendere possimus, priusquam de eis decreta debetis, obedientia, & sub pœnis etiam, & illaferantur. Magnificos vero civitatū, op- censuris in iure contentis vobis præcipimus, fidorum, & locorum Iuratos, & alios quos ut postquam nostris his literis vocati fuerint, quaque honorabiles huius nostra diocesis vi- sis, ad decimam quartum calendas Novembrios in Domino hortamur, ut, si quæ eis occur-

EDICTVM.

tant, de quibus in predicta Synodo agi, ac etiam de illis aliquid constitui debere videatur, ex ad nos deferant: quæcum diligenter considerata fuerint, prout ecclesiarum totius populi bono conuenire intelligemus, ambis decernentur. Verum cum sine diuino auxilio nihil fieri boni, sed ne cogitari quidem possit: omne enim donum perfectum defusum est, descendens a patre luminum orans Deus erit, ut & vobis ea suggestar, que utiliter proponantur: & mentem nostram caelesti suo lumine illustret, ut ea constituiamus, quæ ipsi in primis grata sint futura. Quia propter vos maxime hortamur, ut puras manus sine ira & disceptatione, ut dicebat Apostolus, levantes, magna animi devotione pro hac re Domino supplicetis. Ceteri si vestrum aliqui ad praescriptum diem non adfuerint, eorum absentia non obstat, quoniam ad celebrationem dictæ Synodi, ut in & aequas postulant, procedamus: testis murq. nibi roboris & autoritatis Synodis decretis ob eorum contumaciam detrahit-

EDICTVM.

iri. Quod autem ad harum literarum presentationem vobis faciendam attinet, ei, qui eas ad nos detulerit, fidem indubiam adhibebimus: quas etiam, ut huius Synodi conuocatio sit omnibus manifesta, ad valvas nostraे Metropolitanæ Ecclesiæ affigi & publicari mandabimus. Datum in monasterio Cartusiensi Portæ cœli in hac nostra diœcessi constructo. 5.
Calendas Augusti.

1578.

Enseptembris. 1578.

I. 4

IOAN-

IOANNES RIBERA P.A.
TRIARCHA ANTIOCHENVS

& Archiepiscopus Valentinus, omnibus
buius diœcesis Christifidelibus Salu-
tem in Domino.

Sque adeo hac nostra ætate, hu-
mani generis hoste assidue in a-
gro Domini zizania super semi-
nante, proui hominum mores inualuerūt,
vt nisi efficacia subinde remedia adhibeantur,
in multis certe vix religionis ratio,
vix aliquis disciplinæ splendor constare
possit. Quare iustissimis rationibus per-
suasi Concilij Tridentini patres statuerūt
vt Diœcesanę Synodi tam à Metropoli-
tanis, quam Episcopis frequenter celebra-
rentur, vt in eis multorum collatis senten-
tiis, ea decerni possent, quæ reformandis
hominum moribus, & illorum vitæ bene,
sancteque instituendę essent accomoda-
ta. Ut enim non desunt, qui virtutis amo-
re libenter ad bonum ducuntur, quibus
neque

EPISTOLA.

neque nouis statutis, neque lege vlla, que
poenam minetur, ad recte agendum sit o-
pus: ita certe multos reperias, qui nisi le-
ge velut fræno coercentur, & poenis à
scelere reuocentur, in omne flagitorum
genus fese dedant, & velut laxatis habe-
nis quocunque sine iudicio ferantur. Cū
igitur in hoc munere, quod Dei bonitati
acceptum ferimus, nihil unquam tam op-
tauerimus, quam vt, si qui in hac diœcesi
abusus essent, tollerentur: vitia corri-
gentur: sanctiones & decreta patrum ad
mores recte informandos sancte consti-
tuta ab omnibus obseruarentur: denique
vt nostri in hoc munere administrando
coadiutores, quibus parochialium ecclæ-
siarum cura incumbit, ad diuinum cultū,
communęque plebis bonum potius quam
ad priuata commoda, omnes animi sui co-
gitationes conuerterent: dedimus operā
vt facta omnium, ad quos id ex iure, vel
consuetudine competebat, conuocatio-
ne, hæc diœcesana Synodus in hanc ciui-
tatem

EPISTOLA.

tatem congregaretur: in qua de his, quæ ad commune nostrarum ecclesiarum bonum pertinerent, communi multorū consilio deliberaretur. Quod sanē, cùm ea prius aliquot dierum spatio diligent studiо communiter contulissemus, quæ vel prohibenda nostris, vel præcipienda esse videretur, diuino fauore absoluimus. In quo illud considerauimus, legum multitudinem à viris prudentissimis raro probari solitā. Cum enim leges hominum mentem ad bonum dirigere debeant, si frustra tamen multiplicentur, ita illā ad varia distractahunt, vt tam multis præceptionibus quodammodo ab ipso etiam fine diuelle videantur. Idcirco illa tantum statuere, quæ præsenti nostræ diœcesis statui necessaria essent, decreuimus: cū & alia plerique, vt tempus illud exigebat, à præcessoribus nostris Archiepiscopis pio animi affectu & zelo, quo plurimū valebant, sanctissime iam constituta essent. Hęc igitur pauca à nobis tantū statuenda fuerunt,

quæ

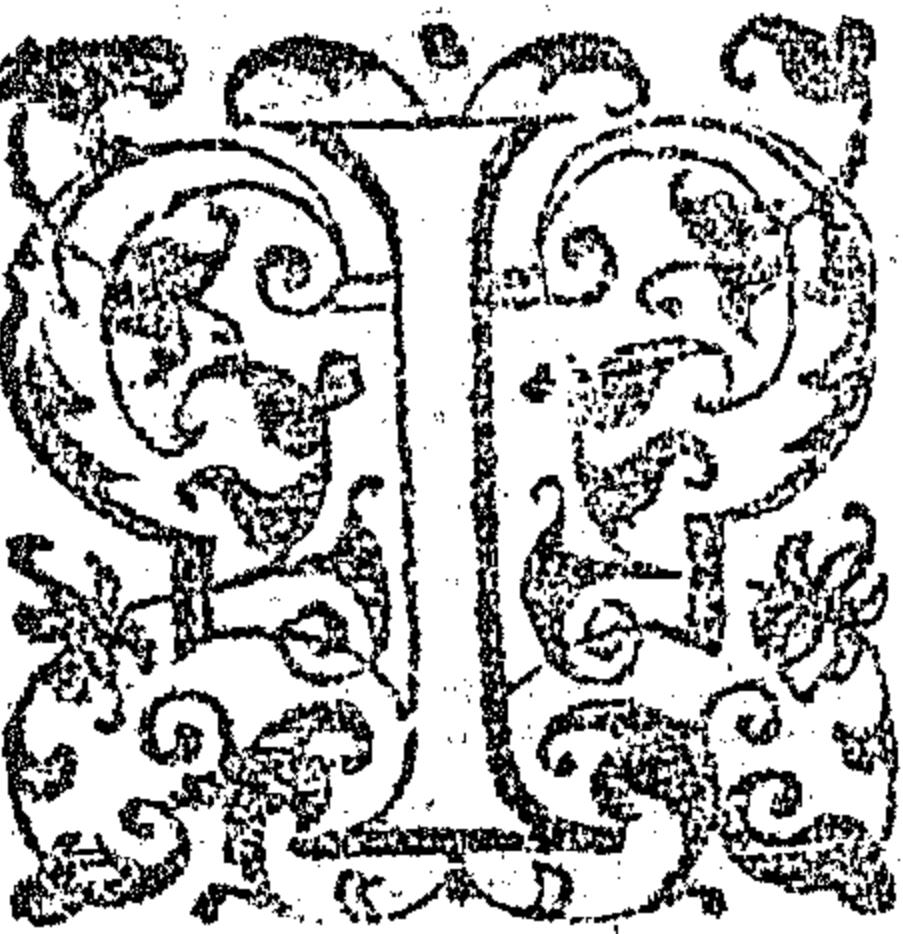
EPISTOLA.

quæ illorum statutis addita, huic temporis sufficerent. Quia tamen frustare leges conduntur, si coniopitæ, & velut demortuæ perpetua obliuione obruantur: quod tūc certe fit, cùm non solum non obseruātur sed à multis etiam contemnuntur: ideo vos omnes, potissimum eos, qui ad ministerium curæ animarum asciti estis, quantum in nobis est monemus, & paterno affectu hortamur, vt ad hęc & alia obseruanda, quę splendorem animabus afferre possunt, conatus omnes vestros intendatis, seduloque curetis, vt morum puritate, & vitæ exemplo ita vnuſquisque ministeriū suum impleat, vt bonus fidei, & sanctitatis vestrę odor ad omnes peruenire possit: vt ab his etiam, qui foris sunt, bonum omnium vestrarum actionum testimoniu reportetis. Ita fiet, vt nostrorum laborum participes, idonei & fideles Christi ministri veram laudem, & æterna, quæ à Deo sperainus, præmia vos, & plebs nobis commissa, vna nobiscum consequamini.

ACTIO

ACTIO PRIMA.

Professio fidei.

N nomine sancte & in diuiduæ Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Nos Ioannes Ribera Patriarcha Antiochenus, & Archiepilcopus Valentinus, in Synodo Diœcesana actu præsidens, quam sub beatissimo Domino nostro Gregorio Papa decimoterio, Pontificatus eius anno septimo, Regnante inuictissimo Domino nostro, & Rege Catholico Filippo secundo regni eius anno vigesimotertio, ad decimum quartum Calendas Nouembris Anni Millefimi quingentesimi septuagesimi octauis, facri Concilij Tridentini Decreto cibfuentes, in hanc ciuitatem congregari iussumus: considerantes fidem fundamentū esse omnium bonorum operum, sine quo totum

ACTIO

totum spirituale ædificiū corruere fit necesse: exemplo etiam patrum, qui in principio suarum actionum sacrosancta fidē profiteri consueuerunt: quod etiam sacra Tridentina Synodus faciendum esse docuit: Fidei professionem, antequam de re aliqua à nobis in hac Synodo sermo suscipiatur, præmittendam esse decernimus atque præmittimus, ea forma & verbis, quibus in literis sanctissimi Domini nostri Pij Papæ quarti præscripta fuit. In hūc igitur modum hæc Valentino Synodus fidem ipsam toto animo profitetur.

Credo in unum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium: Et in unum Dominum Iesum Christum, filium Dei unigenitum: Et ex Patre natum ante omnia secula: Deum de Deo, lumen de lumine, Deus verum de Deo vero: genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter

ACTIO

pter nostram salutem descendit de cælis: Et incarnatus est de Espiritu sancto ex Maria virginie: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, consumatus est: Et resurrexit tercia die secundum scripturas: Et ascen̄dit in cælum, sedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus est cum glori iudicare vios mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritu sanctum Dominum, et viuiscentem, qui ex Patre Filioque procedit: Qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unum sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam: Confitetur unum baptisma in remissione peccatorum: Et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi seculi. Amen.

Apostolicas et ecclesiasticas traditiones reliquiasque eiusdem Ecclesiae observationes et constitutions firmissime admittimus, et amplectimur. Item scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, et tenet sancta missa Ecclæsia, cuius est indicare de verosensu, et interpretatione

PRIMA.

15

terpretatione sacrarum scripturarum, admittimus. Nec eam unquam nisi iuxta unanimem consensum patrum accipiemus, et interpretabimur. Profitemur quoque scripturam esse vere proprijs sacramenta nouæ legis, a Iesu Christo domino nostro instituta ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiā, Paenitentiā, Extremamunctionē, Ordinem, et Matrimonium: illaque gratiam conferre: Et ex his Baptismū, Confirmationem, et Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque et approbatos Ecclesiae Catholicæ ritus in supradictorum omnium sacramentorum solemani administratione recipimus, et admittimus. Omnia et singula, quæ de peccato originali, et de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo diffinita et declarata fuerunt, amplectimur, et recipimus. Profitemur pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, et propitiatoriū sacrificium prouius et defunctis. Atque in sanctissimo Eucharistiae sacramento esse

vere

vere, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem una cum anima & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersio-
nem totius substantiae panis in corpus, & to-
tius substantiae vini in sanguinem. Quam co-
versionem Catholica Ecclesia transsubstan-
tiationem appellat. Fataemur etiam sub altera
tantum specie totum, atque integrum Christum,
verumque sacramentum sumi. Constan-
ter tenemus Purgatorium esse, animasque
ibi detentas fidelium suffragiis iucari. Simi-
liter & Sanctos confitemur una cum Christo
regnante uenerando, atque innocando
esse: eosque orationes Deo pro nobis offerre:
et que eorum reliquias esse uenerandas. Fir-
miter asserimus, imagines Christi, ac Deiparæ
semper virginis, nec non aliorum sancto-
rum, habendas & retinendas esse, atque eis
debitum honorem & generationem impar-
tiendam. Indulgentiarum etiam potestate
a Christo in Ecclesia relictam fuisse: illarum
que uerum Christiano populo maxime salua-
rem esse affirmamus. Sanctam, Catholicam,

& Apo-

& Apostolicam Rom. nim Ecclesiam om-
niū Ecclesiarum matrem, & magistrā agno-
scimus. Romanoque Pontifici, beati Petri
Apostolorum Principis successori, ac Iesu
Christi Vicario, veram obedientiam sponde-
mus, ac iuramus. Cetera item omnia a sacris
canonibus & Oecumenicis Conciliis, ac pre-
cipue a sacro sancta Tridentina Synodo tra-
dita, diffinita, & declarata, indubitanter re-
cipimus, atque profitemur. Simulque contra
ria omnia, atque haereses quascunque ab Ec-
clesia damnatas, & reiectas, & anathemati-
zatas, nos pariter damnamus, reiūcimur, &
anathematizamus. Hanc vero Catholicam fe-
dem, extra quam nemo saluus esse potest, quam
in presenti sponte profitemur, & veraciter
tenemus, eandem integrum & inviolatam
usque ad extremum vitæ spiritum constan-
tissime (Deo adiuuante) retinere, & confi-
teri, atque a nostris subditis, seu illis, quorū
cura ad nos in munere nostro spectabit, teneri
doceri, & prædicari, quantum in nobis erit,
curatuos.

k D E C R E-

DECRETAL

SYNODI.

*De stipendio Auditori piarum causarum
pro illarum examine & definitione
conferendo.*

 E T V S fuerat consuetudo in hoc nostro Archiepiscopatu, antequam eius à nobis regimē susciperetur, Auditorem piarum causarum, in quibus de exequendis piis defunctorū voluntatibus & legatis agitur, pro earum examine & definitione sex nummos in singulas libras stipendijs nomine recipere: vnde fiebat, quoties scilicet ipsa pia legata multa, multiq. valoris erant, vt ipsum Auditoris prædicti stipendum in mul-

tam

tam summā excresceret. Quare cum subditorum nostrorū onera subleuanda esse existimemus, etiam si id aliquo ministrorum nostrorum incommodo fiat, & vt facilius ac diligentius executio vltimae testatorum voluntatis examinetur, Nos Iohannes Ribera Patriarcha Antiochenus & Archiepiscopus Valentinus, statuimus & mandamus diocesana. Synodo approbante, vt in posterum prædictus piarum causarum Auditor non possit pro cuiuscunque testamenti examine & definitione, quotcunque fuerint, & quanticunq. valoris pia in eo legata, plusquam triginta libras recipere. Ipsum vero prædictum sexnummerorum pro singulis libris stipendum ita moderamur, vt in singulas libras nummi tantum quatuor post hac recipiantur. Quos in hunc modum applicandos & distribuendos esse decernimus: vt tres nummi æquis portionibus ipsi Auditori, notario, & prædictarū causarū procuratori cōferantur: reliquus verò nummus

20

A C T I O

in pia opera, nostro, & successorum nostrorum arbitrio erogetur.

*Ob stipendium, quod iuste datur collectori,
Clerum non astringi ad aliquarum
Missarum celerationem.*

NE Clerus ob stipendium, quod collectoribus ad colligēdos Ecclesiæ reditus deputatis dari consuevit, iniuste grauetur, statuimus, & mandamus, ipsum collectoris stipendium ex omnibus Ecclesiæ administrationibus proportione seruata sumi debere: declarantes ratione illius ratę partis, quæ ex administrationibus ad Missas celebrandas institutis illi confertur, nulla ad celerationem aliquarū missarum obligatione Clerum astringi: cum rata illa portio iuste in stipendium cedat collectoris.

De portione clericis danda in sepulturis generalibus: & quando Ecclesia parochialis ad defunctum sepeliendum generaliter sit conuocanda.

In

IN sepulturis generalibus, ad quas Ecclesia Metropolitana, & huius ciuitatis parochiales cōueniunt, clericis parochialium ecclesiarum conferatur portio illi equalis, quam Ecclesiæ Metropolitanæ clerici percipiunt. Cumque defunctus aliquis extra parochiale suam Ecclesiæ se pelietur, si alia præter eius parochiale, & eam, in qua, vel intra cuius ambitum se peliendus est, conuocanda sit, statuimus, totum illius parochiae clerum, cuius defunctus ille parochianus erat, ad ipsum se peliendi actū generaliter vocari debere.

*Quando pauperibus fiet distributio vestium
vocato Rectore, vel eius Vicario fiet.*

Quoniam parochis corum, qui in ipsis parochialibus ecclesiis agunt, status atque egestas notiora esse solent, statuimus atque mandamus ipsa approbāte Synodo, vt cūm in parochiis, vestium, & cuiuscunque modi dumentorum distributio pauperibus, fiet, ea ipsius parochialis

k 3

eccl-

ecclesiæ Rectore interueniente, vel si ipse abfuerit, præsente eius vicario omnino fieri debeat.

*Quibus in locis, & quando Missæ non
sint celebranda.*

SAcra Tridentina Synodus Episcopis districte præcepit, vt populū suum diligenter moneant, ac doceant, quam vnuſ quisque parochiæ suæ, vbi id quidem cōmode fieri potest, ad verbum Dei audendum interesse teneatur. Quod bene sancte q̄. à patribus fuit mandatum: cum multa magnaꝝ sint animę bona, quibus eos priuari videmus, qui ad suas parochiales ecclesiæ vix vñquam accedunt. Qua in culpa in hoc nostro Archiepiscopatu verſari multos, non sine magno animi dolore ægreforimus. Qua propter præcipimus, ne diebus Dominicis & festis colendis sacerdos vllus in Confraternitatū dominib⁹, aut cœmeteriis, aut eremitoriis, aut facellis publicis, quæ extra parochia-

les

les ecclesiæ constructa sunt, Missam celebret: sed neque in his Hospitalibus, in quibus hospitalitas non actu exercetur: exceptis tamen festis titularium Sanctorū, sub quorum inuocatione prædictæ Confraternitatum domus, eremitoria, facella, & Hospitalia erecta fuerunt. Sacerdos qui huic Decreto non paruerit, viginti solidorum mulcta, & quindecim dierum suspensione puniatur.

*Sacram Eucharistiam cum veneratione esse
deferendam, & de eleemosyna sacer-
dotibus ipsam comitantibus
danda.*

CV. M. Sacrosancta Eucharistia ad infirmi domum deferetur, magna id veneratione fiat: duoq; vt minimum sacerdotes, ij scilicet, qui laternas detulerint, ipsam ad locum vsque, in quo infirmus iacuerit, comitentur: quod si defuerint, qui laternas deferant, id munus præstabunt duo antiquiores presbyteri, ex his, qui pa- lium deportabūt. Si vero ipsa sacrosancta

k 4   Eucha-

Eucharistia longius deferatur, quā vt pos-
sit tanta solennitate deferri, tunc duo ex
confratribus institutę sanctissimi Sacra-
menti confraternitatis lumina deferentes
sanctissimum Sacramentum comitentur:
quibus ipsa Cōfraternitas aliquid persol-
uat. Porrò in ciuitate Valentia sacerdoti-
bus, qui ad comitandum sacram Euchari-
stiam vocati fuerint, singulis nummi qua-
tuor conferantur. Qui, si extra ciuitatem
egressi fuerint, aut noctu ab ecclesia exie-
rint, duplēm portionem accipiant. Cæ-
terum in quibusunque aliis locis extra
ciuitatem Valentiam quoad portionem
sacerdotibus ob dictam causam exoluens
dam consuetudo hactenus obseruata in
posterum etiam obseruetur.

*Ne causae criminales eorum, qui sacris sunt
initiati, per notarios laicos tractentur.*

NE laicis vlla offendiculi occasio ex-
eorum delictis, qui sacris sunt initia-
ti, tribuatur: & vt fidelius atque honestius

contra

contra illos in causa procedi possit: sta-
tuimus Synodo approbante, vt causae cri-
minales in hoc nostro tribunali contra ali-
quem in sacris constitutum agitandę, per
notarios, qui sint etiam in sacris constitu-
ti, tractentur.

*Quibus potissimum diebus Parochi a suis Ec-
clesias abesse non debent: & diebus Do-
minicis doctrinam Christianam
ab illis esse tradendam.*

Sacrum Tridentinum Concilium abū-
dē cunctis Ecclesiarum pastoribus ex-
posuit, quāta obligatione, vt pote quæ ex
diuino precepto oriatur, teneantur oves
suas agnoscere, pro his sacrificium offer-
re, easdem diuini verbi prædicatione, sa-
cramentorum administratione, ac bono-
rum omnium operum exemplo pascere.
Quæ omnia vt melius executioni mande-
tur, decernimus, ne huius nostri Archic-
episcopatus Rectores in festis Domini no-
stri, Beatę Marię virginis, ipsorum etiam

k 5   sancto-

sanc*torum*, qui ecclesiarum titulares sunt aut patroni, a suis ecclesiis, dum officia diuina celebrantur, etiam prætextu verbū Dei alibi prædicandi, abesse ausint: cū his diebus maior populi concursus ad Ecclesiās conuenire soleat. Alioqui quadriginta solidis fabricę illarum ecclesiarum applicatis mulctentur, Quibus etiam mandamus, vt diebus Dominicis post dictum Completorium Christianā doctrinā per se, vel per suos Vicarios in suis ecclesiis tradant, & doccent. Qui non obtemperauerint, sint eidem poenę subiecti.

Quando vnuſ aut plures Vicarij in Ecclesiis parochialibus ſint habendi.

Sacri Concilij Tridentini vestigiis inherentes, statuimus ipsa approbante Synodo, vt in his locis, in quibus ecclesiā parochialis fructus, præter eas oblationes quæ ex pede altaris recipiuntur, valorem trecentarum librarum, quæ in prios

prios

prios. vſus cedant, attingerint, Rectores Vicarium vnum habeant competenti falario conductum. Quem Vicarium in omnibus ciuitatis Valentię parochialibus ecclesiis haberī præcipimus. Quia tamen diui Martini, & vtriusque Ioannis parochiales Ecclesię magna populi multitudine abundant, harū vtraque duos habebit Vicarios. In omnibus itidem locis atque opidis huius nostrę diocesis, quæ mille dominibus constabunt, Rector duos coadiutores Vicarios habeat, qui ipsum in sacramentorum administratione iuuent. Ceterum in his parochialibus ecclesiis, in quibus parochialis Rectoratus ipsi Clero vniuersuſ fuerit, aut ubi Rector suspensus sit, aut sine Ordinarij facultate abfuerit, præter supradictum Vicarium, aut Vicarios, alijs etiam ad sacramentorum administrationē eligatur.

Obſtrices docendae ſunt a parochis ratione ministrandi Sacramentum Baptiſti.

Paro-

Pro Arochi ipsas suorum locorum obste-
trices sedulo instruant qua forma,qua
materia,qua etiam intentione Sacramen-
tum Baptismi ministrari debeat: illasque
semel singulis annis ea de re examinare
teneantur: ne, si aliquando ob vrgentem
necessitatem Sacramentum Baptismi ad-
ministraturæ sint, error in re tam graui ac-
cipere possit.

Confessores nil accipient intuitu confessionis.

Manamus, ne confessores intuitu cō-
fessionis aliquid petant: aut pecuniā
vel aliud quidpiam, etiam sponte oblatū,
recipient: sub suspensionis ab officio con-
fessiones audiendi pœna.

*Quæ seruanda sunt, cum census ad bona Ec-
clesiarum pertinentes creantur.*

VT Ecclesiarum huius nostræ dioecesis
bona firmius stabilita sint, & de illo-
rum titulis & actis facilius in posterū con-
stare possit, statuimus ipsa approbâte Sy-
nodo, ne acta quorūcunque contractuū,
eorum maxime, qui fiunt, cum census ad
bona

bona Ecclesiarum pertinentes creantur,
ab alio vlo, quam à notario syndico, eius
Ecclesie, cuius illa bona fuerint, recipian-
tur: quodque in predictis actis omnium
administrationum perpetuarum, omniū-
que pecunię quantitatū, que ad censum
illum constituendum concurrunt, ipsarū
etiam personarum, à quibus illa bona Ec-
clesiae relicta fuerunt, specialis mentio fi-
at: vt & illarum, & ipsius obligationis re-
cordatio penes Clerum semper maneat.
Qui census si aliquādo redempti fuerint,
cum noui rursus creabuntur, idem omni-
no seruetur. Iubemus etiam Decretū dio-
cesane Valentine Synodi de his, quæ ser-
uanda sunt, quando census ecclesiastici re-
dimuntur, omnino obseruari. Hoc nostro
statuto omnes beneficiorum redditus res-
pectu earum Ecclesiarum, in quibus ipsa
beneficia instituta fuerint, comprehendi
decernimus.

*Lites ab administratoribus reddituum Ec-
clesiarum non facile excitande.*

Ad

Ad euitandas inutiles ac iniustas lites.
Statuimus, ne ullus clericus, aut redditorum Ecclesiarum administrator litem ullam mouere, aut tueri possit, nisi ex quatuor cleri partibus tres partes in item illam consenserint, praecedente legitima Cleri conuocatione, aut certe cum decreto Ordinarij.

De presbyteris exteris Ecclesiis parochialibus deputandis.

Presbyteri exteri ad Missas celebrandas parochiali alicui Ecclesiæ deputentur: in qua tâtum eleemosynæ ad celeb rationem Missarum illis conferantur: atque in ea diebus Dominicis & festis colendis superpellicio & missa indui, dum Missa conuentualis & Vespere concinuntur, in choro resident. Quos etiam Rationalis punctis notare debeat.

Quomodo Missæ iniungi debeant: celebrandas, & quæ supersunt, quibus sint conferendas.

Quonia

Quoniam maxime cōuenit supremas defunctorum voluntates impleri, ne suffragiis, quæ pî & sancte in suis testamentis reliquerunt, eorum animæ defraudentur: hoc nostro Decreto sancimus, ut quoties Missæ iniungentur celebrandas, Rationalis & Collector ciui rei primum certiores fiant: ut cum rei notitia ad vtrumque peruençrit, fidelius ab his res peragatur: iuxta ea, quæ sunt iam à nobis hac de re alias constituta. Quæ vero supererunt Missæ, neque extra Regnum, neque pri uatis personis celebrandæ conferantur sine nostro, quod in scriptis obtineant, mā dato. Ipsarum vero Religionū Prelati cau sarum testamentiarum Auditori singulis annis rationē reddant, qua eas missas, quas ab ecclesiis parochialibus celebrandas suscepserunt, celebratas esse ostendat. Quod faciat, si hoc beneficij, aut eleemosynæ genere voluerint in posterum à nostris Ecclesiis fibi subueniri.

Paro-

ACTIO

*Parochi principio etiam Aduentus suos pa-
rechianos visitent.*

PArochi, ad quorū munus maximē spe
ctat sedulam salutis suarum cuiū cu-
ram gerere, preterquā quod in ipso Qua-
dragesimē initio diœcesano Decreto ad
describenda eorum nomina obligantur,
qui in ipsorum parochiis degunt, vt hoc
modo ad confessionem peccatorum facie-
dam p̄emoneantur, & se de ea rationem
reddituros esse intelligant: quia tamē cu-
piens populi saluti aliis etiam modis con-
fusere, in principio etiam Aduentus po-
pulum suum prouide ac prudenter visitet
vt, si qui sint, qui criminose viuant, intelli-
gere: & his omnibus, quæ reformatione
indigerint, salutaria remedia adhibere
possint. Ipsosq. suos subditos magno ani-
mi affectu monebunt, vt se ad confessio-
nem peccatorum p̄eparent, vt frequenti
Sacramentorum perceptione natuitatē
Domini nostri dignē celebrare valeant.

Matu-

PRIMA.

*Matutinum defunctorum quo tempore
celebrandum.*

CVm maxime deceat diuina officia cō
uenienti tempore, & vt decorum est,
celebrari, mandamus ne Officium Matu-
tinum defunctorū manē, sed peracto Cō-
pletorio celebretur: quodq. Rectores ce-
lebratione Missæ ipsius Anniversarij pro
Missa conuentuali minime satisfaciant,
nisi in his Ecclesiis, in quibus vnum tantū
erit sacerdos.

*Clerus Ecclesiæ parochialis pro actu sepeli-
di defunctum de minuenda portione
sibi debita ne paciscatur.*

NON est sane æquum, eas obuētiones
& iura, quæ ex religionis titu & vfu
ecclesiastico obueniunt, pacto aut conue-
tioni subiecta esse. Quare precipimus, vt
quoties Ecclesiæ alicuius parochialis Cle-
rus ad sepeliendum defunctum vocatus
ierit, integrum portionem, quæ huius Ar-
chiepiscopatus constitutionib[us] illi quo-
ad quartam & eleemosynā debetur, per

L cipiat

34

A C T I O

cipiat: neque vlli pacto aut conuentioni de minuenda portione locus detur. Alio qui Clerus ipse pœnā centum solidorū fabricæ illius Ecclesiæ applicatorū incurrat,

Cum defunctus extra parochialem suam Ecclesiam sepelietur, clerici illius parochiae duplam portionem pro actu tantum sepeliendi recipient.

CV M parochiales Ecclesiæ suos parochianos, quorū vere sunt matres, spiritualiter pascere, ac proinde Sacra menta ipsis ministrare necessario teneantur, a quum sane erit, eas in his, quæ ad corporis vitam sunt necessaria, ab illis sustentari & ali, ceterisque ea in re ecclesiis præferri: quod spiritualia seminantibus iustè carnalia subministrentur. Qua propter mandamus dioecesana Synodo approbante, vt cum defunctus aliquis extra parochialem suam ecclesiam sepelietur, Rectori & clericis illius parochie, cuius defunctus ipse parochianus fuerat, simplex illa

& com-

& communis portio, quæ prædictis equa liter pro sepeliendi tantum actu dari consuit, dupla soluatur.

Vicarij in substitutorum loca primi admittantur.

IN ecclesiis in quibus ad deseruiendum beneficijs aliqui substituti fuerint, vicarius & vicarij Rectoris coadiutores in ipsi substitutorum loca, quādo vocauerint, primi admittantur. Cæterum cum vicarius in ecclesia, in qua vicarij munus exercet, beneficium obtinuerit, distributiones Ecclesiæ illius non amittat.

Parochi a suis Ecclesiis sine facultate Ordinarij absentes fructibus pro rata temporis absentia priuantur: & a quibus dies absentiae notari debeant.

PArochi nulla ex causa sine sui Ordinarij facultate in scriptis obteſa, à suis parochialibus ecclesijs ab esse possunt: alioqui & peccati mortalis reatu incurrit, &

L 2 pro

pro rata temporis absentie^{rum} suorum bene
ficiorum fructus suos minimē faciunt: vt
facri Tridentini Concili^j Decreto expli-
catur. Quos fructus fabricæ ecclesiæ Con-
cilium ipsum applicandos esse decreuit.
Nos igitur prædictum concilij Decretū
executioni mandare volentes, & his etiā
obuiam ire, quæ contrabanc in ecclesiis
residentiam Rectores admittere possent:
mandamus ipsis fabricæ præfectis, quos
vulgo ecclesiarum operarios vocamus,
qui in ecclesiis huius diœcesis parochiali-
bus sunt, & pro tempore fuerint, vt præ-
sente ipso Rationali ecclesiæ; & si is de-
fuerit, sacerdote aliquo, vel Iurato, dies
omnes, quibus parochi ab ecclesiis abfue-
rint, in libro aliquo, quem ad id destinatū
habeant, notent: vt cum nobis constite-
rit, parochum illis diebus sine Ordinarij
facultate abfuisse, fructus pro rata illius
temporis dictis præfectis in fabricæ vsum
erogari mandentur: ne ecclesiarum fabri-
cæ hoc emolumenntum deperecat.

Ne

*Ne Crucis & sanctorum imagines in im-
mundis locis depingantur.*

CVm is honor, qui imagini impeditur,
in eum referatur, quem imago illa re-
presentat, certe imago crucis magna à no-
bis veneratione est colenda: quare sub ex-
communicationis poena mandamus, ne
crucis imago, aut vllæ sanctorum imagi-
nes in parietum immundis locis, quo cun-
que fine id fiat, depingantur: & vt, quæ de-
pictæ fuerint, deleantur.

*Qui post Quadragesimam domicilium mu-
tasse noscuntur, quomodo a parochis de-
peccatorum confessione sint
examinanda.*

QVando parochus post festum Domi-
nicæ Resurrectionis a suis parochia-
nis per eorum domos schedulas exigit,
quibus se peccata sua in Quadragesima
confessos fuisse ostendant, si forte tunc in
aliquem incidat, qui ex alia parochiali Ec-
clesia domicilium suum in ipsius parochiā

L 3 muta-

A C T I O

mutauerit, ab eo non minus atq; à suis cōfessionis schedulam requirat: quam nisi dederit, in illū nō aliter atque in suos, qui peccata cōfessi nō sūt, procedere debeat.

*De Sacramentorum ministratione
in priuatis domibus.*

VT sacrofanc̄is Ecclesię Sacramentis debitus honor tribuatur, mandamus, ne vllum eorum ab aliquo in priuatis domibus nisi infirmis administretur, vno tantum excepto matrimonij Sacramento.

De altarium munditie referuanda.

Altarium in quibus Missæ celebrentur, munditiem parochi diligenter currunt: ac etiam vt illorum ornamenta suis temporibus, vt decet, mundentur, & si opus fuerit, reficiantur.

*Quibus maxime diebus parochi ad confessio-
nes audiendas parati esse debeant.*

CVM maxime cupiamus populos ad frequentanda Ecclesię Sacra menta in dies magis excitari, atque accendi, ac pro inde

P R I M A.

39

inde omnia illis ad rem tam salutarem in promptu & opportuna esse: præcipimus parochis, vt diebus Dominicis ac festis collendis manē antequam Missa conuentualis incipiat celebrari, saltem horam viam in sedibus ad confessiones audiendas dispositis sedeant: & quo id fine faciant, populo significant. Alioqui viginti solidis, quos fabricæ ipsarum ecclesiarum applicamus, mulctentur.

*Quod Processionarium, Cærimoniale, et Ordinariū in Diœcesi recipiantur, &
libri cantus comparentur.*

Quoniam maxime cōuenit in tota hac nostra Diœcesi vno codemq; ritu Sacra menta administrari, & in processiōibus, diuinorumq; officiorum cæmoniis nihil esse diuersum: præcipimus parochis omnibus, vicariis, ac beneficia habentibus, vt librum Processionarium, quem hisce diebus typis excudi mandauimus, recipiant: quodque Cærimoniale, & Ordinariū, quæ breui-

L 4 in lu-

in lucem edentur, etiam admittant: iuxta quorum librorum præscripta & ratione Sacra menta administrare, & Officia celebrare teneantur. Demum quod libros, quibus Officia iuxta Breuiarij Romani noui ritum in choris decantentur, sibi comparare studeant, quibus plerasque nostræ dioecesis ecclesias adhuc carere intelligimus.

Ne infirmi pauperes e loco in locum deportetur, nisi confessione peccatorum prius facta, si morbus id postulauerit.

Solent extra ciuitatem Valentiam mulci pauperes infirmi ex uno loco in alterum deportari, qui saepe adeo morbo laborant, ut in ipso itinere, antequam peccata confiteri possint, moriantur. Ideo omnibus Hospitaliū Administratoribus præcipimus, ne infirmum pauperē ē suo Hospitali, ut in alterū locum deferatur, exire permittant, nisi prius à Rectore, seu eius Vicario visitetur: vt ipsius confessionem, si opus fuerit, audire valcat.

Ne

Ne sacrorum templorum parietes perforantur, vt lignea tabulata ad profanos ludos spectandos construantur.

In quibusdam huius dioecesis locis sacrorum templorum parietes aliquando perforari solent, ut spectacula construi possint, vnde profani ludi, vel etiam taurorum agitationes, & similia spectari valeant: ex quo cum ædificium templi detrimentum patiatur, est etiam id ob venerationem, quæ ipsis templis debetur, sacris canonibus prohibitum. Qua propter mandamus, ne ullus sacrorum templorum parietes, tectum, vel fores rumpere, aut perforare ad predictum effectum ausit. Non obtemperantibus poenam excommunicationis latæ sententiæ imponimus.

Rectores ad electiones, quæ in ecclesiis fiunt, vocari debent.

Ad eas electiones, quæ in ecclesiis parochialibus fieri solent, cū ij, qui eleemosynarias patinas per ecclesias circumferunt, eliguntur, vocentur ecclesiarum

L 5

Recto-

Rectores, & his absentibus, eorum vicarij: vt his interuenientibus fiant.

Dies Vincentij Ferrarij festum inter colenda reponitur.

Nemo sane est, qui ignoret, quantum Valentia ciuitas diuo Vincentio Ferrario cui suo & patrono sit deuinata, quætaq; illum veneratione non ipsa solū, sed & totum regnum prosequi debeat. Quare statuimus, vt eius festum in tota hac nostra Dioceesis celebretur, & colatur: ipsumque in Catalogum colendorum festorum hoc nostro Decreto reponimus.

Ne die uno plures Duplae celebrentur

In aliquibus nostre Dioceesis ecclesiis institutæ sunt Duplae quædam codē die celebrandæ, in quibus Vesperæ, Completorium, Matutinum, & Missa iuxta carū institutionem decantari debent: quæ uno eodemq; die, vt decet, impleri non possunt: ideo declaramus eas Duplas præter illam, quæ designato die celebrabitur, sequentibus diebus non impeditis celebrandas

das esse, vt uno die una tantum celebretur seruata institutionis antiquitate.

Processiones eodem die in Ecclesiam reuertantur.

Solent aliquando in nonnullis nostræ dioecesis locis processiones longius ab ecclesia progredi, quam vt eodem die in ecclesiam redire possint: vnde multis magnisq; incommodis locus dari posset, præsertim ubi multus est populi concursus. Quare parochis, vicariis, & beneficiatis, aliisque clericis precipimus, vt quando cum cruce extra ecclesiam in processione incéderentes egredientur, ad ipsam eodem die, quo egressi ab ea fuerint, reuertantur. His, qui contra agent, constituta est quinquaginta solidoru poena: quos fabricæ illius ecclesiæ applicatos esse volunt.

Ne seculares laruati sacro loco, & operibus bonis abutantur.

Seculares in nostra Dioœcesi profanos ludos oblectandi animi gratia quando que instituunt, & interim quodam pietatis colore bonis operibus abutuntur. Mandamus sub excommunicationis poena, ne sic ludentes, tempore quo diuina Officia celebribuntur, ecclesias ingrediantur: ac ne eleemosynam aut ecclesiæ, aut alicuius sancti nomine petant.

Ne Scholani in actibus funerariis minus reverentiae, quam decet, cruci deferant.

CVm ministri ecclesiarum, quos Scholanos vocamus, crucem ad Litaniam, vel alios, qui pro defunctis aguntur, actus deferunt, honoris illius obliti, qui cruci debetur, eam ē baculo eductam in terrā deponere, ipsamq. ē loco recedentes irreuerenter relinquere solent. Illis distinetē mandamus, vt predictis actibus assistant, crucemque manibus erectā teneāt, donec actus ille peragatur. Qui non obedierint,

dierint, emolumenta, quæ alioqui ex actu illo ipsis obuentura erant, prorsus amittant.

De Chori Vicario.

CVm verissimum sit, ex cultu exteriori, qui in templis materialibus relucet, interiorem animi cultum & venerationem plurimum accendi, atque augeri: debent ecclesiarum ministri ea animi moderatione, & corporis etiam compositio ne diuinis Officiis interesse, vt omnes illorum exemplo intelligant, quantum honoris & reuerentiae sacræ & diuinæ domini, ipsiusq. Dei praesentiæ debeatur. Omnia (dicebat Corinthiis Apostolus) honestè, & secundum ordinem fiant in vobis. Quæ vt decenter & appositè à nobis constituuntur, mandamus, vt in omnibus nostræ Dioœcesis ecclesiis unus habeatur Chori Vicarius, cui Chori regimen incubat: qui det operam, vt nostræ illæ Constitutiones, quas fini nostrorum synodaliū Decretorum addendas curabimus, fideliſſime

sime obseruentur. qui in ecclesia, in qua
co munere fungetur, neminem in Chori
regimine superiorem agnoscat. Curabit,
vt clerici omnes Officijs in Choro inter-
fint: quodque in processionibus, & cum
ad infirmos sanctissimum Eucharistiae sa-
cramentum deferetur, in ipsis etiam func-
tarijs actibus pacato clerici omnes ani-
mo, cum silentio & deuotione, reueren-
ter incedant: quibus etiam multas impo-
nere possit, si non obedierint. Demū præ-
dicto Chori Vicario sub excommunica-
tionis poena, duarum etiam librarū, quas
fabricę ipsius ecclesiae applicamus, præci-
pimus, vt iuxta prædictas constitutiones
suum munus exerceat. Beneficiatis vero
& aliis clericis sub eadem poena manda-
mus, vt in prædictis omnibus illi obediāt.

*De cereis, qui in altari maximo
lucere debent.*

In maximo altari, dum diuina Officia ce-
lebrantur, etiam si pro defunctis celebré-
tur

tur, duo, vt minimum, cerei accensi luce-
ant. Rector qui contra fecerit, viginti fo-
lidis ad lumina coram sanctissimo Sacra-
mento nutricia mulctetur.

*Quae funera feretro deportanda
censeantur.*

Quando defuncti dum viuerent, sex-
tum iam ætatis annum attigerant, co-
rum corpora feretro deportanda cense-
buntur: ante sex tamen annorum æta-
tem pro Albatis (vt vocant) reputari de-
bent.

A C T I O

S E C V N D A.

De stipendio visitatoribus conferendo.

V M de eo, quod visitatoribus, qui pro Episcopis Dioecesibus vi-
tant, dari consuevit, variā in hoc
nostro Archiepiscopatu consuetudinem
introducedam esse videamus, cupientes
huic rei medium aliquem, qui magis con-
uenire videtur, ponere: statuimus ipsa
approbante Synodo, vt in posterum no-
stris visitatoribus, cum nostrę dioecesis ec-
clesias & loca visitatione generali visita-
bunt, ipsis & eorū famulis ab his, quibus
id de more incumbit, & ea ratione & mo-
do, quo fieri solet, viginti solidi in singu-
los dies conferantur. Et ne fortē in ipsa ec-
clesiarum & locorum visitatione diutius,
quam par est, visitatores immoretur, vñ
de ali-

de aliqua fraudis suspicio oriri possit, in-
dicem vnum confici, & ad huius Synodi
Decreta apponi iussimus, in quo quot
dies in singularum ecclesiarum & locorū
visitatione ab ipsis absumi debeant, expli-
catur. Mandamus igitur, ne pluribus die-
bus, quā in eo indice præscripti sunt, præ-
dictum viginti solidorum stipendum il-
lis exsoluitur. Qui si paucioribus diebus
visitationem absoluunt, & discesserint,
eorum tātum dierum, quibus in loco mā-
serint, stipendum accipient. Sub excom-
municationis etiam latē sententia poena
præcipimus, ne parochi, vel clericī per se,
vel per alium pecuniam, vel quodcumque
aliud munus visitatoribus conferant: ne-
ue ipsi visitatores etiam sponte oblatum
recipient, præter ipsum prædictorum die-
rum stipendum. Declaramus tamen, visi-
tatores ab illo, vel illis, qui prō recepta iā
consuetudine id facere tenentur, hospitio
gratis esse recipiendos. Cumq. minime
conueniat, quo rectius & fidelius visita-

M tio

tio exerceri possit, visitatores ad Rectorum vel clericorum domos hospitijs gratia diuertere: monemus, atque hortamur ipsos populos, ne ea in re suis partibus defint, sed pro suo quinque officio libenti animo hospitio illos accipient, qui pro ecclesiarum utilitate, & animarum salute ad eos mittuntur. Cæterum quia in quibusdam locis viget consuetudo, ut quod in visitatione solui consuetum est, populus soluat, optionem populis damus, vt illud vel in praescripta viginti solidorum pecunia, vel in alimentis, quibus ipsos visitatores predicto dierum numero alant, solvere possint. Quia in re visitatores electioni & voluntati populorum stabunt. Excipimus Valentiam ciuitatem, quam pro antiqua iam consuetudine ab hac solutione immunem esse intelligimus.

De notariorum stipendio in visitatione.

Non sane decet, notarios in suis stipendijs exigendis praeter æquitatem aliquid postulare, aut recipere. Quare præc-

pimus,

pimus, ne notarij in visitatione ecclesiastica & locorum nostræ dioecesis pro registro & copia cuiuscunq. chartæ formæ majoris eorū omniū, quæ in visitatione scripserint, plus exigere possint quā solidos duos. sed neque ipsa mandata semel scripta iterum scribantur: summatim tamen dumtaxat eorum mentio fiat, additis quæ de novo prouisa fuerint. Omnia etiā mandata, quæ à nostris visitatoribus fient, & partibus exhibenda erunt, eadem etiam ratione & modo soluantur. Quod sedulo ac diligenter visitatores & parochi curabunt.

Missa quo numero ratione beneficiorū proportionata eorum institutione sint a beneficiatis celebrandæ.

CVM maxime deceat, clericos, ac ipsos potissimum presbyteros congruam sustentationē habere, ne magno sacerdotalis dignitatis opprobrio mendicare cogantur: cumq; in tanta alimentorum,

M 2 & re-

& rerum ad vitam necessariarum inopia & caritate simplicium beneficiorū tenuitatem perpendentes, non possimus tantā clericorum huius nostri Archiepiscopatus indigentiam non valde dolere: huic incommodo occurrere, & remediū, quātum in nobis est, ad hibere cupientes, de Missis ab ipsis presbyteris ratione beneficiorum, quæ obtinent, celebrandis diœcēsanā Synodo approbante, in hunc modum statuimus. Quando in ipsa beneficij institutione Missarum celebratio hac dictione quotidie, vel singulis diebus, beneficiato iniuncta fuerit, si huiusmodi beneficium annuos quinquaginta quinque librarum redditus, aut plures habeat, beneficiatus quotidie per se, vel per alium Missam iuxta illius beneficij institutionē celebrare debet. Verum si annui ipsius beneficij redditus ad summam illam quinquaginta quinque librarum minime perueniant, pro binis libris Missas tredecim celebrabit. quam eandem in celebrando

ratio-

rationem & modum beneficiati sequantur, cum in ipsorum beneficiorum institutionibus certus Missarum numerus præscriptus fuerit. in quo tamen nolumus, illos ad plures Missas celebrandas astringi quam ipsa beneficij institutione obligantur. Cæterum si in beneficij institutione Missarum celebratio uno vel pluribus ex sequentibus aduerbiis, continue, assidue, semper, perpetuo, ipsi beneficiato impo- natur, pro singulis libris tres missas celebret. Quod si in beneficij institutione institutor non aliud dixerit, quam celebret vel ipsa beneficij institutio non reperiatur: neque aliunde constet de missarum numero, ad quas beneficiatus obligatur: pro singulis libris Missas duas celebrabit. Demū si in beneficij institutione nulla ab institutore Missas celebrandi mentio facta sit, pro singulis libris missam unā celebrari præcipimus. Quę omnia intelligenda esse declaramus, subsidio & perpetuis cōseribus deductis.

M 3

De

De Missarum reductione.

QVIA in aliquibus huius ciuitatis & Archiepiscopatus ecclesiis magnus celebrandarum Missarum numerus repeatitur, quæ à presbyteris ipsarum ecclesiarum celebrari non possunt: sacri Tridentini Concilij decretum secuti, quod incipit, Contingit sepe: & ea facultate videntes, quæ ab eodem sacro Concilio Episcopis datur, ut scilicet in dioecesana Synodo hac de re ea, quæ ad Dei honorem, & ecclesiarum utilitatem viderint expedire, statuere possint: Decernimus ipsa approbante Synodo, ut in omnibus ecclesiis nostris, in quibus praedicta causa concurrebit, è missis, quæ ex variis defunctorum relictis impositæ sunt, illæ quæ ex tempore iam elapsæ celebrandæ supersunt, nec vobis datur in eisdem ecclesiis eas celebrandi locus, reducantur: quemadmodum praesenti loco nostro statuto ad opera pia, vel Anniversaria perpetua reducimus: in quibus tamen pro defunctis illis oretur, eorumq;

rumq. commemoratio fiat, qui pro animarum suarum salute legata illa reliquerunt. Quibus Anniversariis celebrandis elemosynas in ipsis ecclesiis ad dictas missas celebrandum congestas pro dote assignamus ea ratione & modo, quo perpensis & consideratis ecclesiarum & locorum circumstantiis & qualitatibus, à nobis expedire iudicabitur. Ad quem effectum annui census ex collecto illo pecuniæ cumulo in tutis ac securis locis nostro assensu & Decreto constituentur, vel aliter pro nostro arbitrio praedictus pecuniæ cumulus distribuetur.

Examinatores in Synodo designati.

VT ecclesiis vacaturis, & Dei populo salutari doctrina pascendo meliores ac magis idonei, nullo habito personarum respectu, eligantur, septem sacræ Theologiae Doctores Synodo approbante examinatores hac nostra constitutione depositamus: quorum sequentia sunt nomina.

- D. R. Jacobus Ferrusius.
 D. R. Hieronymus Coues.
 D. R. Michael Ioannes Luuiela.
 D. R. Blasius Nauarro.
 D. R. Iacobimus Mijauila.
 D. R. Petrus Monço.
 D. R. Franciscus Tudela.

Iudices dioecesani in Synodo electi.

CAUSIS ecclesiasticis ac spiritualibus, & ad forum ecclesiasticum pertinentibus, in partibus à Santa Sede Apostolica, & eius Nuncijs, seu Legatis committendis iuxta sacri Concilij Tridentini dispositionem, iudices in hac nostra dioecesi Synodo approbante quatuor infra scripti designantur.

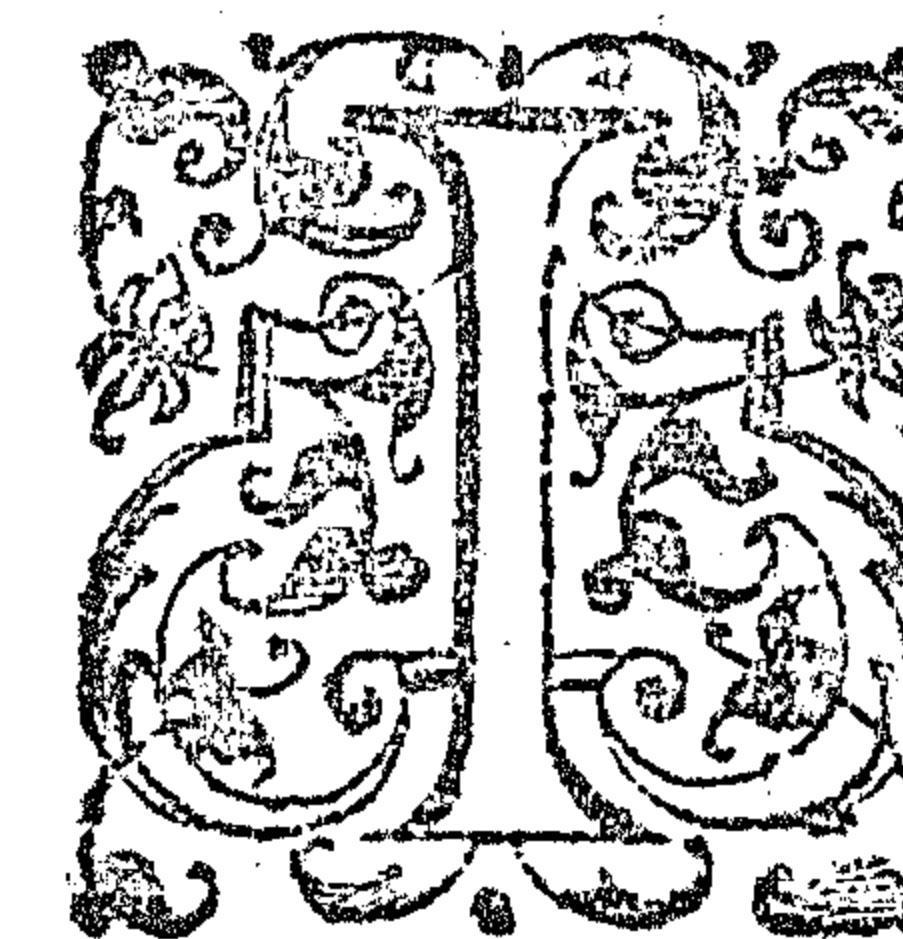
Egidius Roda I. V. D. Canonicus Valentinus.

Petrus Catala I. V. D. Canonicus Valentinus.

Ioannes Baptista Cardona sacræ Theologie D. Canonicus Valentinus.

R. Er.

- R. Fr. Georgius Oliuer Cömendantarius ordinis beatæ Mariæ de Mercede Valentinus.

Nomine Domini nostri Iesu Christi. Anno à nativitate Dñi Millesimo quingentesimo Septuagesimo octauo, die verò vigesima nona mēlis Octobris, hora ante meridiem octaua, in maiori aula palatij Archiepiscopalis Valentini, quō ad predictum tempus citati & conuocati fuerant omnes qui Syndicali congregatiōne interesse debent, legitime congregatis Illustrissimo ac Reuerendissimo Domino D. Ioanne Ribera Dei & Apostolice Sedis gratia Patriarcha Antiocheno & Archiepiscopo Valentino, & Admodū Reuerendis D. Michaelie Hieronymo Vich Præcentore, D. Hieronymo Carros Sacrista, Francisco Ioāne Roca Archidiacono Algezire, Honora-

M. 5 to Pe-

to Pellicer, Ludouicus Torrella, Egidio Roda I.V.D Petro Catala I.V.D. Ioanne Baptista Cardona S.Theo. Doctore, Canonicis insignis Metropolitanæ Sedis Valentiniæ, & à Capitulo eiusdem Sedis deputatis, & Reuerendis Magistro Ioanne Barbera ecclesiæ collegiatæ villæ Gàdiæ Decano: Gaspare Gallac Canonico & Syndico ecclesiæ collegiatæ & Capituli Setabis, qui procuratoriis mandantis legi time suffulti erant: quæ mandata apud dictam Synodum examinata & approbata fuerunt: necnon Plebanis, Rectoribus, Vicariis, aliisq. præsentis Valentiniæ dioecesis clericis de iure diocesanæ Synodo interesse debentibus, prout alias specialiter fuerant legitimi ad Synodo assistendum declarati: inuocato prius Spiritu sancti auxilio, qui vnuus benignus est bonarum actionum inspirator, & certissimus facrum Conciliorum præses, idem Illustrissimus ac Reuerendissimus Dominus Patriarcha & Archiepiscopus Valentinus

in suo

in suo folio residens, ex constitutionibus & Decretis, quæ supra numero quadraginta quatuor descripta sunt, & aliquot ante diebus proposita, per pensa, ac discussa fuerant; ea, quæ ex præcedenti congregatione legenda supererant, in hac omnium postrema congregatione legi mandauit. Cumque rogasset idem Illustrissimus ac Reuerendissimus Dominus Archiepiscopus vniuersam synodum, an placeret dictas Constitutiones & Decreta stabiliri & promulgari, Synodumq. dioecesanam ad laudem & gloriam omnipotentis Dei absfolui & finiri: omnes una voce & communī applausu responderūt, se eas Constitutiones & decreta approbare & amplecti: postulantes ut in lucem ederentur, finisque Synodo fœliciter impuneretur. Quibus peractis, Illustrissimus ac Reuerendissimus D. Archiepiscopus, omnibus, qui Synodo intererant, ipsum comitantibus in templum Metropolitanum descendit: ubi pontificalibus

indutus

indutus, ministris solenniter ei affistentibus, in facello templi maximo, præsentibus in eo omnibus, qui ad Synodi celebrazione venerant, consedit. Tum R. Iacobus Ferrusius S. Theo. Doctor, cùm ab ipso Illustrissimo ac Reuerendissimo Dño benedictione accepisset, in tépli suggestum ascédit, & huius diœcesanę Synodi Decreta omnia magna Cleri & populi multitudine audiente, legit, ac promulgauit. Post hęc decantari cœpit hymnus, Te Deū laudamus: & absoluta solenni per templi ambitum processione, res ad Dei omnipotētis laudem in finem perducta fuit.

Quæ omnia me presente Licēciato Feliciano Figueroa presbytero eiusdē Illustrissimi ac Reuerendissimi Dñi Patriarche & Archiepiscopi Valentini, & diœcesanę huius Synodi Secretario gesta sunt, & ad rei memoriam literis mandata.

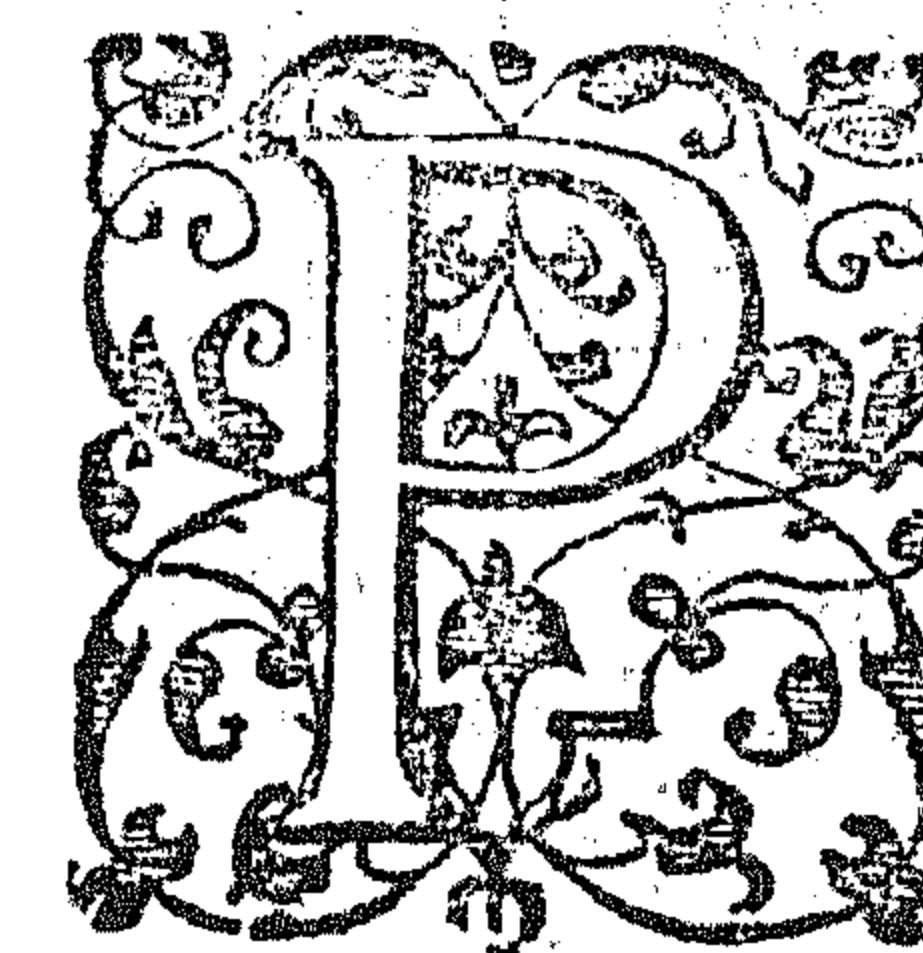
Ioannes Patriarcha Antiochenus.

Archiepisc. Valen.

Licēciatus Felicianus Figueroa Secretario.

Ordenaciones man-

dadas hazer por el Illusterrísmo y Reuerendissimo Señor Don Iuā de Ribera Patriarcha, &c. para que guarden los Vicarios de choro, y las hagan guardar en todas las yglesias deste Arçobispado de Valencia en el choro, conforme al Decreto del Synodo.

Rimo, que entren todos en el choro con Diurnal, Breuiario para mejor psalmear, y con sobrepelliz y muça, y las alas del sobre peliz baxas: y assi mismo en las processiones, mientras se haze el officio diuino. Y al entrar en el choro hagan todos el deuido acatamiento al altar mayor, y oracion despues de acabado el officio: y que se siente cada vno en su choro. Y mientras se dice el officio nadie pase de un choro a otro, sinofuere por necessidad, o para yr a cantar al facistol, en el qual todos canten con

con orden y silencio, y sin bonetes.

2 Que nadie hable en el choro, y que canten todos con deuocion y reuerencia, bueltos de cara al altar, o al facistol, y no al pueblo. Y no suffra el Vicario de choro que nadie hable dñ choro a clérigo, ni a lego mientras se dice el officio: y si hay necessidad de hablar, de licencia que salgan.

3 Que en las processiones vayan de dos en dos, cada uno en su choro por su antiguedad y dignidad cantando con buen exemplo: el Vicario de choro yra el postrero del segundo choro, porque vea lo que se haze.

4 Que nadie se siente en las sillas del choro mientras se haze el officio diuino, sino fuere ordenado, ni el escholano: y si fuere ordenado, se assiente en la postrera silla.

5 Que el Racional haga su boxarte, y ordene las Missas de manera que no se digan todas juntas porque aya Missas rezadas en la iglesia toda la mañana, si quiera de media en media hora. Y nadie en la semana que vagare pueda dezir Missa a las horas de los officios diuinos sin licencia del Vicario de choro: el qual no sea obligado a Missa de boxarte, ni a cosa de la iglesia que le estorue la residencia en el choro: sino que diga Missa la hora que menos le estorue.

6 Que a la hora del anniversario y Missa cõuentual aguarden en el choro los que quieren dezir missa, porque aya quien asista en el a los diuinos officios.

7 Que nadie salga del choro mientras dura el officio diuino, o el sermon, sin licencia del dicho Vicario, excepto el Vicario temporal, y el Racional, para cosas que tocaren a sus officios. Y que el dicho Vicario de choro no pueda dar la dicha licencia, fino con causa legitima, exceptos tambien aquellos que se ocuparen en confessar, o en yr por orden del Rector a ayudar a bien morir, o por el Racional fueren imbiados a tâdas o estuviieren ocupados en dezir missa: porque los tales queremos que sean juzgados por presentes.

8 Que el dicho Vicario de choro pueda marcar y marque segun y como le paresciere, y que el Racional, y el bolsero, donde lo huiere, obedezcan las marcas que el marque.

9 Que ningun beneficiado, o substituto pueda andar passeando por la iglesia con sobrepelliz, ni sin ella mientras se celebre el officio diuino, aun que no aya ganado el punto.

10 Que mientras se haze el officio no se comulgue lego alguno en el choro, pues puede en al-

en alguna missa rezada de las otras capillas.

11 Que ningun clérigo de la yglesia, o foraste ro pueda dizir missa quando se haze la procession, porque vltra de la falta, es grande irre uerencia en algunas occurrencias.

12 Que si se huiere de yr a comulgar algun enfermo, o a otro auto a la hora del officio, el Racional, hauida licencia del Vicario de choro, si se ha de hazer a aquella hora, llame a los que tocare: y nadie se rebuelua, ni se inueua sino los que llamare el Racional.

13 Que quando aya alguna marca, el Vicario del choro la pida al collector, o balsero, o Racional, y apliquela: y si no la quisiesse dar, de auiso a su S. Reuerendissima.

14 Que los bacineros no vayan al choro a cobrar las distribuciones, por la inquietud q lleuan: y que en las yglesias donde en las fiestas hay bacineros legos, si faltaren los bacineros clerigos al choro, no ganen distribuciones en dichos dias.

15 Que los bacineros no paguen missa, ni salue, ni anniuersarios por menudo, sino que pague el balsero: y donde no le ay pague el Racional, aúque sea fiesta, o dobla de particular.

16 Que las missas votiuas se manifiesten al Racional conforme al Synodo: pero que no se pague capsou: por las permutas, dilaciones y

escan-

escandalos que se siguen.

17 Que el collector y Syndico, o qualquier otro oficial no tengan percaços en ausencia domingos y fiestas: y los otros dias quando se dizen los oficios, no esten en la yglesia vagando, sin entrar en el choro, sino pierdan el punto.

18 Que el que tuviere cargo de la Sacristia, a pareje el altar y lo de mas, antes del officio: porque no perturbe, ni falte al choro. Y si el predicador encomienda algun pobre, no vaya acaptar algun clérigo, por la falta que hara en el choro. y que la Sacristia este cerrada durante el sermon.

19 Que ningun clérigo, aunque sean los Vicos, pueda substituir a otro que cante por el, que no tenga ordenes.

20 Que quando faltare compañero al Cabicol, el Vicario de choro encomiende el bordo a quien le pareciere: y sea obedecido sin replica.

21 Que el clérigo que no esturiere en el choro antes de acabados los Kyries a la missa, y antes de acabado el Gloria patri del primer psalmo a las otras horas, pierda el punto, y no se le pague.

22 Que quando saliere el santo Sacramento a comulgar algun enfermo, los clérigos que

no lleuaren el palio vayan delante con lumbres en procession de dos en dos, con aquella reverencia que se due, y sin bonetes, y el sacerdote vaya detras.

23 Que al gloria patri, Pater noster, Canticos, Capitula, Hymno, y oraciones, al Miserere, y Laudes esten en pics, y sin bonetes: a missa mayor y otras missas cantadas a los Kyries, Gloria Oracion, Euangilio, y Credo, Præfatio, y post communionem esten en pics y sin bonetes: y a las absoluciones de los anniversarios canten con orden, y vayan en procession sin hablar vnos a otros: al Pater noster, y oraciones sin bonetes: al Incarnatus, y desde los Sanctus hasta hauer sumido el presbytero esten sin bonetes y arrodillados con dos rodillas, sino fueren impedidos.

24 Que el officio de defuntos se diga como moderation haciendo pausa a la mitad del verso y el vn choro aguarde al otro choro que acabe el verso.

25 Que ningun clero, mientras se haze el officio diacono lea algo, o diga horas: y el presbytero Diacono y Subdiacono hagan su officio con silencio y deuocion, sin ningun genero de escandalo.

26 Que quando el Capiscol, o Vicario señale que vayan al facistol, vayan y canten siguiendo al

do al Capiscol, y procure el Vicario que vayan a cantar los Kyries, Introito, Gloria, Refponso, Credo, y offertorio (sino hay organo) y communion.

27 Que qualquier clero que en escandalo del clero y del pueblo conturbare el officio diauno, y dixeret palibras injuriosas contra el Rector, o Vicario, o otro qualquier clero dentro de la yglesia, o choro, o fuera en processiones, mortuorios, riñendo, o bozando, mouiendo algun escandalo, sea priuado de las distribuciones y percaçōs por espacio de vn mes, con obligacion de seruirle; y que el Rector, o Vicario de choro lo applique conforme al Synodo.

28 Que celebren el officio siempre con las sillas altas en las siguientes festiuidades, en la Natividad de Iesa Christo nuestro Redemptor, en la Circuncision, Epiphania, Purificacion, Annunciacion, Resurrection, y sus octauas, Ascension, el primer dia de Pascua de Spiritu Santo el Domingo de la Trinidad, dia de Corpus Christi y sus octauas: Assumpcion, Natividad, y Concepcion de nuestra Señora: y el dia de todos Sanctos, y en todas las festiuidades de nuestra Señora, y en los sabados, y quando se dice officio de Minoridad.

29 Que nadie pueda entrar ni salir del cho-

zo en missa mientras se dice la Gloria, el Evangelio, Oraciones, el Homó factus est, y des del Sanctus hasta hauer sumido. A las otras horas mientras se dice la Capitula, Oraciones, Magnificat, Nunc dimittis, y mientras el choro esta arrodillado, y mientras se diran cualesquier preces.

Fin de las ordenaciones.

Las dietas que se señalan a los Visitadores en la visita general que han de hacer para cada una de las yglesias y lugares dentro de este nuestro Arçobispado, son las siguientes.

El Grau de Valencia	Algimia y Alfara dos dias.
Alboraya y Almacea-	Alfafar y benitucer, y Payporta dos dias.
Albalat de mossen So-	Alaquas dos dias.
rell, dos dias.	Albal dos dias.

Alginet

Alginet dos dias.	Biar dñe o dias.
Almuçafes y Benifa-	Benica 4.
yo tres dias.	Calp dos dias.
Albalat d Pardines 2.	Campanar 2.
Algemezi. 3.	Carpesa 2.
Alcudia de Carlet. 2.	Cucayna 2.
Antella dos dias.	Cortes de Arenos. 3.
Alcantara 2.	Chullella 3.
Anna dos dias.	Chiua 2.
Agullent vn dia.	Chiluella 2.
Albayda 5.	Carlet tres dias.
Agres dos dias.	Chella 2.
Alcay diez dias.	Carçre 2.
Alzira diez dias.	Castello de Xatina 3.
Alcalali y Mosqueria	Canals 3.
dos dias.	Castalla 4.
Burjaçot dos dias.	Cocentayna 6.
Binaleza vn dia.	Ceta dos dias.
Betera dos dias.	Callosa 3.
Benaguazir dos dias.	Campell vn dia.
Benifano vn dia.	Castello de Rugat. 2.
Bicorp 2.	Cullera 5.
Bolbayt 1.	çueca quattro dias.
Beniganim. 4.	Castell de Castells 2.
Belchida. 2.	Cilla 2.
Bocayrent 6.	Denia seys dias.
Beniatjar 1.	Enguera 4.
Bañeres 2.	Enoua. 2.

Foyos

Foyos 2.	gues tres dias.	Polop 2.	Tous dos dia.
Font de la Figuera 2.	Muntesa 3.	Parcentz,	Tibi 2.
Finestrat 2.	Moxent 4.	Pego 4.	Tculada 3.
Gallinera y Ebo 3.	Murla 2.	Pobla de Rugat. 3.	Ternils, Carcaxentz.
Gata 1.	Mislata 1.	Pedralba 2.	Cugullada 5.
Godella 2.	Montauernier 2.	Quart 3.	Vila fermosa 8.
Guadacuar 3.	Montanejos 2.	Quatre tonda 2.	Vila malhur. 2.
Gorga 2.	Nuarres 2.	Ribarroja 2.	Vila llonga 3.
Guadalest y sus lugares quatro dias.	Olocau 2.	Rafel Buño dos dias.	Villar. 4.
Garch y Bollulla 2.	Otanell dos dias.	Rahal dos dias.	Vilamarchant 2.
Gandia doze dias.	Olleria 5.	Riola y Poliña, y For-	Vallada. 3.
Gestalcamp. 1.	Ontiñent doze dias.	taleñ 4.	Vilajoyosa 4.
Gilet 2.	Orcheta dos dias.	Serra y Naquera 2.	Xalo vn dia.
Iouada de la Vall de Alcalá dos dias.	Orba y su anexo 2.	Sumacarcer dos dias.	Xixona 6.
Lludient 2.	Olitia 6.	Sollana 3.	Xabea 4.
Lliria 6.	Ondara 2.	Torrestorres 3.	Xatiua con sus yglesias quinze dias.
Llombay 3.	Paterna dos dias.	Turiz dos dias.	Xara fuel. 2.
Luchent 3.	Puçol 4.	Torrentress dias.	En las
Lorchia 1.	Pobla de Arenos 4.		
Llosa del Villar 1.	Pobla de Benaguazir dos dias.		
Moncada 3.	Pobla llarga 2.		
Muferos 3.	Picassent 2.		
Meliania 1.	Pardines 2.		
Maçanagrell 2.	Perpunchent y su valle tres dias.		
Moruedre 6.	Planes. 3.		
Madrona y dos ay-	Peñaguila 4.		

Par-

En las Rectorias nueuamente erigidas
de los lugares de nueuos cōuertidos que
tienē fructos , se tassan para cada vna dos
dias, excepto las que arriba estuuieren
taſſados.

En las Rectorias nucuamente erigidas
de los lugares de nueuos conuertidos q̄
no tienen fructos , se tassā para cada vna
dellas vn dia, excepto las que arriba eſtu-
ieren taſſadas.

Y declaramos que los dichos dias ente-
demos que ſean vtiles , conuiene a faber,
que en los Domingos y fiestas de guar-
dar, ſe le pague al dicho visitador la dicha
dicta en el lugar donde ſe hallare, vltra de
las dietas declaradas en este memorial.

Laus Deo.